

T.C.
TÜRKİYE İNSAN HAKLARI VE EŞİTLİK KURUMU
2.DAİRE KARARI

Başvuru Numarası : 2022/144
Toplantı Tarihi/Sayısı : 9.11.2022/21
Karar Numarası : 2022/811
Başvuran : V. Y.
Başvuran Vekili : --
Adres : --
Muhatap Kurum/Kişi : İzmir 1 No.lu F Tipi Yüksek Güvenlikli Ceza İnfaz Kurumu
Müdürlüğü
Muhatap Adres :

I. BAŞVURUNUN KONUSU

1. Başvuru; başvuranın işyurdu hizmetleri kapsamında çalışma isteğinin reddedildiği iddiasına ilişkindir.

II. İNCELEME SÜRECİ

2. Başvuru dilekçesi ve ekleri doğrultusunda, Ulusal Önleme Mekanizması Birimi tarafından incelemesi gerçekleştirilen başvuruda özetle; başvuranın bulunduğu Kuruma X L Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumundan geldiği, X'de koğuştta yapılacak işleri üstlenerek para kazandığı ancak bulunduğu Kurumda koğuştlar üzer kişilik ya da tek kişilik olduğu için böyle bir şansının olmadığı, maddi olarak zor durumda olduğu için Kurum İdaresinden işyurdu hizmetleri kapsamında çalışmayı ya da kendisine yardım yapılması talebinde bulunduğu ancak taleplerinin reddedildiği iddia edilmiştir.

3. Muhatap İzmir 1 No.lu F Tipi Yüksek Güvenlikli Ceza İnfaz Kurumu Müdürlüğünden alınan 11.05.2022 tarihli yazılı görüşte özetle:

a) Adalet Bakanlığı Ceza ve Tevkifleri Genel Müdürlüğü'nün 167 numaralı Genelgesi'nin 20'nci maddesi kapsamında “*Buldukları kapalı ceza infaz kurumunda iyi hâlli oldukları idare ve gözlem kurulu kararıyla, kurum iç hizmetlerinde çalıştırılmasında fiziksel ve psikolojik rahatsızlığı bulunmadığı da doktor raporuyla tespit edilen ve kaldırılmış olsa dahi hücreye koyma cezası almamış olan adli hükümlülerin kurum iç hizmetlerinde çalıştırılmak üzere yüksek güvenlikli kapalı ceza infaz kurumlarına Bakanlıkça nakledilebileceği*”,

b) Başvuranın, hükümlü ve tutukluları idareye karşı kışkırtmak veya isyana kalkışmak eylemi nedeniyle X L Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumu Müdürlüğü Disiplin Kurulu Başkanlığının 30.11.2021 tarih ve ... sayılı kararı ile 11 gün hücre hapsi cezası ile cezalandırıldığı, mahkeme kararıyla disiplin cezasının kesinleştiği, İdare ve Gözlem Kurulu Başkanlığının 08.04.2022 tarih ve ... sayılı kararı ile başvuranın talebinin uygun görülmemekle kendisine tebliğ edildiği ifade edilmiş, ilgili İdare ve Gözlem Kurulu kararı tarafımıza iletilmiştir.

4. Başvuran, 01.06.2022 tarihinde alınan yazılı görüşünde özetle; disiplin cezasını kendi yapmadığı bir eylem yüzünden aldığını, ailesinin ve kendisinin maddi durumunun kötü olduğunu, herhangi bir gelirinin olmadığını ve bu durumun psikolojisini bozduğunu iddia etmiş, gereğinin yapılması talep etmiştir.

III. İLGİLİ MEVZUAT

5. 20.04.2016 tarihli ve 6701 sayılı Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanunu'nun 9'uncu maddesinin birinci fıkrasının (i) bendinde; “*Özgürlüğünden mahrum bırakılan ya da koruma altına alınan kişilerin ulusal önleme mekanizması kapsamındaki başvurularını incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek*” Kurumun görev alanları arasında düzenlenmiştir.

6. Adı geçen Yönetmelik'in “*Ön incelemenin yapılması*” başlıklı 48'inci maddesinin birinci fıkrası uyarınca başvuruların, “*inceleme ve araştırmaya geçilmeden önce ön incelemeye tabi tutulması*” gerekmektedir. Aynı fıkranın (ç) bendine göre; başvuru, “*Yargı organlarında görülmekte olan veya yargı organlarının karara bağlanmış uyuşmazlıklara ilişkin olup olmadığı*” yönünden incelenir.

7. Mezkûr Yönetmelik'in “*Gerekçeli kabul edilmezlik kararı*” başlıklı 67'nci maddesine göre; “*Ön inceleme aşamasında, başvurunun açıkça dayanaksız olup olmadığı, başvurunun hakkın kötüye kullanımını teşkil edip etmediği, ayrımcılık yasağı ihlalinden kaynaklanan bir zararın bulunup bulunmadığının tespiti açısından incelenebilirliğin esasla birlikte incelenmesi kararlaştırılan başvurulara ilişkin esas inceleme ve araştırma aşamasında söz konusu koşulları taşımayan başvurularla ilgili gerekçeli kabul edilmezlik kararı verilir.*”

IV. DEĞERLENDİRME VE GEREKÇE

8. Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanunu'nun 9'uncu maddesinin birinci fıkrasının (i) bendi kapsamında başvuranın yaşadığı hak ihlallerine ilişkin iddiaları, konuya ilişkin mevzuat hükümleri ile birlikte incelenip değerlendirilmiştir.

9. 13.12.2004 tarihli ve 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun'un “*Hükümlülerin çalıştırılması*” başlıklı 29'uncu maddesinin birinci fıkrasına göre; “*Kurum hekimi tarafından ruhsal ve bedensel olarak sağlıklı olduğu belirlenen meslek sahibi olmayan hükümlüler ile meslek sahibi olan istekliler, kurum imkânları ölçüsünde belirlenen ücret karşılığında atölye veya işyurtlarında çalıştırılabilirler.*” Aynı Kanun'un “*Kurum hizmetinde çalıştırma*” başlıklı 31'inci maddesinin birinci fıkrasına göre; “*İyi halli hükümlüler, idare ve gözlem kurulu kararı ile kurum yönetimi tarafından durumlarına uygun kurum içi hizmetlerde çalıştırılabilir.*”

10. 29.12.2020 tarihli ve 31349 sayılı Gözlem ve Sınıflandırma Merkezleri ile Hükümlülerin Değerlendirilmesine Dair Yönetmelik'in “*Kurulun inceleme ve değerlendirme esasları*” başlıklı 16'ncı maddesinin ilk fıkrasına göre; “*Hükümlüler ceza infaz kurumlarında bulunduğu tüm aşamalarda; ceza infaz kurumlarının düzen ve güvenliği amacıyla konulmuş kurallara uyup uymadığı, haklarını iyi niyetle kullanıp kullanmadığı, yükümlülükleri eksiksiz yerine getirip getirmediği, uygulanan iyileştirme programlarına göre toplumla bütünleşmeye hazır olup olmadığı, tekrar suç işleme ve mağdura veya başkalarına zarar verme riskinin düşük olup olmadığı hususlarında; idare ve gözlem kurulu tarafından, iyi hâlin belirlenmesine esas olmak üzere bir değerlendirmeye tabi tutulur.*” Aynı Yönetmelik'in “*Kararlara karşı başvuru*” başlıklı 39'uncu maddesine göre; “*İlgililer, ceza infaz kurumu idaresi ile idare ve gözlem kurulunun bu Yönetmelikte belirtilen kararlarına karşı, 16/5/2001 tarihli ve 4675 sayılı İnfaz Hâkimliği Kanununun 5 ve 6 ncı maddelerinde yazılı usul ve esaslar çerçevesinde şikâyet ve itirazda bulunabilir.*”

11. İnceleme sonucunda, başvuranın hükümlü ve tutukluları idareye karşı kışkırtmak veya isyana kalkışmak eylemi nedeniyle 11 gün hücre hapsi cezası ile cezalandırıldığı, disiplin cezasının kesinleştiği, başvuranın aldığı disiplin cezası nedeniyle İdare ve Gözlem Kurulunca iyi hâlli olmadığına karar verildiği, bu nedenle de İşyurdu Müdürlüğüne ya da iç hizmetlere bağlı olarak çalışma talebinin reddedildiği görülmüştür. Kurulun iyi halin belirlenmesine esas olarak yapacağı değerlendirmesinde hangi kriterlerin kullanılacağını yasa ve yönetmelikler ile belirlendiği ve ayrıca bu hususta alınacak tüm kararlara karşı yargı yolunun açık olduğu, Kurulun olumsuz karar almasının ve başvuranın çalışma talebini reddetmesinin mevzuat kapsamında kaldığı, dolayısıyla ceza infaz kurumu

tarafından hukuka aykırı bulunan bir işlem yapılmadığı anlaşılmıştır.

12. Sonuç olarak; ceza infaz kurumundaki tutulma koşulları bir bütün olarak değerlendirilmekle birlikte, yukarıda açıklanan nedenlerle, Türkiye İnsan hakları ve Eşitlik Kurumu Kanununun Uygulanmasına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik'in 67'nci maddesi kapsamında kalan başvurunun "**kabul edilmez**" olduğu kanaatine varılmıştır.

V. KARAR

1. Başvurunun KABUL EDİLMEZ OLDUĞUNA,
2. Kararın taraflara tebliğine ve KAMUOYUNA DUYURULMASINA,
3. Karara karşı tebliğ tarihinden itibaren 60 gün içerisinde Ankara İdare Mahkemesine başvurulabileceğine, 09.11.2022 tarihinde, OY BİRLİĞİYLE, karar verildi.

e-imzalıdır

Av. Alışan TİRYAKİ
Daire Bařkanı

e-imzalıdır

Dr. Burhan ERKUŐ
Üye

e-imzalıdır

İsmail AYAZ
Üye

e-imzalıdır

Saffet BALIN
Üye

e-imzalıdır

Av. Zennure BER
Üye